

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

TIONDE
ÅRG.
№ 19

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR

Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blee
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.

För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

1 juni
1927

Birkas.

Rektor Söderbäck lämnar
Birkas.

Som förut omnämnts ägde den högtidliga avslutningen av 7: de årskursen rum den 8 maj. Vid tillfället hade anhöriga och vänner till eleverna i stort antal tillstädeskommit. Skolsalen var smyckad med flickornas vävnader och handarbeten, vilka täckte både väggytor och tillgängliga bordsutrymmen, och vilka genom sin art och mängd vittnade om mycket och gott arbete. De manliga eleverna visade även genom utlagda ritningar, bokförnings- och räkenskapshäften en del av sitt arbete.

Efter unison sång höll rektor Söderbäck ett innehållsrikt föredrag om "fostran och karaktärsdanning." Följde så åter sång, unisont och solo av rektor Söderbäck.

Sedan kaffepaus hållits, varunder alla förplägades, följde egentliga avslutningen. Agronom Adalberth tolkade i ett anförande sina och sin frus känslor inför avskedet. Han tackade eleverna för deras hängivenhet, tillit och förtroende, samt uttalade förhoppningen att det säde, som här lagts i unga ofördärvade sinnen ej skulle bli skadat eller hämmat av tidens alla ogräs utan så småningom spira och bära rik frukt.

Rektor Söderbäck redogjorde för kursen, vari deltagit 28 elever från skilda delar av Aiboland. Kihlbergsska stipendiet, som i år

utgjorde 2000 Emk. och därför utträckte till 4 elever, tillföll för lika delning Viktor Pöhl, L. Rågö, Leo Nyman, Klottorp, Alice Schönberg, Bergsby och Karl Fällman, Ormsö. Ävenledes utdelades betygen. Slutligen riktade rektor Söderbäck varma avskeds- och maningsord till eleverna. Rörd tog han härvid även avsked av Birkas, som han jämte familj med detta arbetsår lämnar för återflyttning till Sverige. Alla närvarande, elever och övriga, syntes även djupt rörda.

S. O. V: s och bygdens tack till rektor och lärare tolkades av Mathias Westerblom, Reval, och lärare J. Berggren, Ormsö. Eleven Alice Schönberg framförde elevernas tack till lärarna.

Under tårar och vemod togo så eleverna farväl av sitt kära Birkas.

* * *

Till ovanstående få i tillägga, att — som redan nämnts — rektor P. Söderbäck, trots övertalningsförsök, definitivt beslutat lämna Birkas, och tillika med honom lämna även fru A. Söderbäck och lärarinnan K. Janse oss — den sistnämnda har verkat här endast ett år. Under rektor S. insiktsfulla ledning har skolan under de tre år, han verkat här, gått framåt med stora steg. Vi behöva icke vidröra skolans yttre, som blivit förbättrat efter råd och lägenhet, och alla de förnödenheter som anskaffats med medel, som rektorn själv till stor del

Svenska Odlingens Vänners LOTTERI

Dragningen, som första gången skulle äga rum den 25 mars, har ännu en gång behövt uppskjutas, men nu för sista gången och till den 25 september.

Lotter å 25 mark kunna därför ännu erhållas såväl på postkontor som å Riddaregatan 3, Reval, även genom skriftlig beställning.

Vinsternas antal är 187, huvudvinsten är 25.000 Emk.

Vi bedja våra gynnare i fortsättningen understöda lotteriet, som är ett behjärtansvärt företag för befrämjande av svenskhetens arbetet bland Estlands efterblivna svenskar, med att köpa och sprida lotter.

Varje prenumerant av Kustbon borde köpa en eller några lotter. Det vore ett sätt att dra sitt strå till stacken i arbetet för svenskheten. Beställ därför redan i dag biljetter genom att insända så många 25 markor, som Ni önskar lotter. Det finns läsare, som köpt ända till 100 lotter på en gång.

Pengar för sålda lotter jämte talonger torde snart återsändas.

"Svenska Odlingens Vänner"
Riddaregatan 3, Reval.

del tigt ihop i Sverige. Det ha alla noga reda på förut, och vad som i den vägen är gjort är av den största betydelse för en folkhögskola, och så behövde ju Birkas också så mycket till att börja med. Det som vi här mest vilja understryka är hans pedagogiska förtjänster. Han har varit som skapad till ungdomsuppfostrare, man skulle vilja tillägga just för Birkas, där en sådan organisationsförmåga som rektor Söderbäcks väl kommit till pass. Han har ovanligt lätt och fort kunnat sätta sig in i våra förhållanden, han har förstött konsten att dra folk till Birkas och göra sig allmänt omtyckt. Antalet årliga elevanmälningar har under hans tid varit större, än Birkas kunnat ta emot. Elevernas omdöme är det bästa, och framförallt: Birkas har fått ett gott rykte. Det är därför med djup saknad vi skiljas från rektor S. och även hans fru, som troget stått vid hans sida och framgångsrikt skött sitt svåra och ansvarsfulla husmoderskall. Vi hoppades i det längsta, att herrskapet S. skulle stanna ännu, ty vi ville på inga villkor bli av med dem, men deras beslut är definitivt. Den präktiga lärarinnan K. Janse har under den korta tid, hon verkat vid Birkas, likaledes gjort sig mycket aktad och omtyckt. Icke heller henne få vi behålla. Till alla de avgående lärarekrafterna be vi här på detta enkla sätt och med dessa kortfattade ord få frambära våra och våra föreningars varma tack för troget och fruktbärande arbete bland estländssvenskarna, som sent skola glömma dessa sina vänner.

Om utvandringen.

Estlands största fara —
Dorpats högskola.

På kvällen den 23 maj hade politiska klubben anordnat en föredragsafton i Reval, varvid riksdagsmannen A. Weiler höll föredrag om utvandringen. Vi återgiva här ur talet enligt "Vaba Maa" följande:

1924 översteg de dödes antal de föddes i Estland med 4523 personer. Detta nativitetsöverskott eller de föddes årliga överskott över de döde minskas dock år från år. 1926 var överskottet endast 1912 personer.

I Reval var nativitetsöverskottet 1924 under de 4 första må-

naderna 16 personer. Sedan dess har dödligheten i Reval börjat segra. Under de 4 första månaderna 1925 översteg dödligheten födelser med 49, 1926 med 130 och 1927 för samma tid med 286 personer.

Om vi jämföra Estland med Norge vid samma folkmängd (1.250.000), så överstiger där födelser dödligheten med 15.000 personer pr år, d. ä. 8 gånger mer än hos oss.

1926 utvandrade från Estland omkring 3000 personer. Från Finland utvandrade årligen 3412, från Danmark 3478, d. ä. ungefär lika mycket som från Estland, och i dessa länder är folkmängden långt mer än dubbelt större än hos oss. På samma sätt är det i Sverige. Alltså utvandrar från Estland mer än 2 gånger så mycket folk som från dessa tre grannländer. Och denna utvandringsström synes alls icke avtaga. Den 25 maj reste 32 personer till Australien och 60 stycken ha dessutom anmält sig för ditresa.

Till Förenta-staterna emigrera årligen omkring 150 personer. Till Canada är utvandringen i stigande. 1925 reste dit 21, 1926 76 och 1927 under de första 4 månaderna 100 personer. Likadant är det med Australien: 1924 — 36, 1925—89, 1926—218 och 1927 de första 4 månaderna 350 personer.

I st. f. att resa till Syd-amerika har man börjat söka sig till Ryssland.

Av emigranterna äro $75\frac{1}{3}$ stadsbor och $25\frac{1}{3}$ landsbor. De sistnämnda fara huvudsakligen till Canada.

Utvandringen kostar pengar, som i sin ordning inverkar förlamande på den ekonomiska ställningen. Resekostnaderna äro: från Reval till Syd-amerika (Brasilien och Argentina) 50.000 mark, till Canada 95.000 mark och till Australien 135.000 mark pr person.

Utvandrarne äro vanligen folk i sin bästa ålder, 25—40 år. Till Australien flyttar till största delen intelligent folk, tekniska förmågor och utlärd hantverkare. För utvandring till Amerika registrerades i år av konsulatet 1500 personer (inresa beviljas endast 124) och av dessa voro tredjedelen akademiskt bildade. Detta visar, att vår högskola producerar ett för stort överskott av bildat folk,

vilket även statistiken visar. Vi hade 1922—3115 studenter och 1926—4615.

På 100.000 invånare har Estland 423 studenter, Lettland 340, Finland 130, Lithauen 124, då däremot de gamla kulturländerna kunna uppvisa: Tyskland 145, Sverige 147, d. v. s. 3 gånger mindre än hos oss.

Förutom bildade förmågor och arbetsdugligt folk mista vi genom utvandringen stora rikedomar, cirka 110.000 mark per person, vilket utgör 550 millioner mark per år, om utvandringen fortgår i samma tempo med 5000 personer om året.

Dessutom måste vi komma ihåg, att varje student under 4 år kostar riket 173.532 mark, ligger man mellanskolebildningen också dit, blir det 300.000 mark pr person.

Alla dessa nackdelar förorsakas riket, som så småningom utarmas, genom utvandringen. De kvarstannande äro unga och åldringar, som dessutom behöva understöd. Riket betalar dagligen 1 million för sociala ändamål (pensioner och understöd).

Folkmängden är däremot i förhållande till landets areal mycket liten och det borde kunna finnas möjligheter att skaffa utkomst för ett större antal människor. Folkmängden i Estland är i jämförelse med andra länder på en kv. kilometer: Estland 26, Danmark 70, Schveitz 92, Holland 198 och Belgien 254.

Efter föredraget följde en livlig diskussion, varvid bl. a. framhölls, att Dorpats högskola verkar i en galen riktning, då den utbildar folk, som blir kroppsarbetare i Australien. G. E. Luiga nämnde, att en professor från Amerika, som studerat våra förhållanden, yttrat att Estland kan kämpa sig igenom alla andra ekonomiska svårigheter, men Dorpats högskola är en fara för befolkningen, som man knappast har utsikter att övervinna.

Genmäle.

I en artikel i veckotidskriften "Gnistan" nr. 21 av den 21 maj, som utkommer i Stockholm, ägnas Kustbon en mindre välmenande kritik av signaturen Magnus Wester. Vi beskyllas för att vi skola använda "svenskheten som lockbete vid annonsfiske",

och samtidigt söker man ringakta vårt arbete. Det är första gången Kustbon klandras — i rikssvensk press och det bara därför, att ett 20—30-tal annonsörer i Sverige understöda oss med att annonsera. Det framgår icke tillräckligt tydligt till vem kritiken riktas, utgivaren eller annonsanskaffaren, eller om det endast är en varning till annonsörerna att se upp, men att det göres med en viss avsikt och det i en osympatisk ton, det är klart. Hur man än tolkar det, men vackert är det icke att på ett sådant sätt, som sker i "Gnistan", angripa en liten utlandssvensk tidning, som under svåra omständigheter arbetar för svenskarna i förskingringen, bl. a. för att hos läsarna väcka kärlek till det gamla moderlandet och allt det svenska — det är ju indirekt Sverige som, när allt kommer omkring, har gagn av det svensketsarbete, som bedrivs utanför dess politiska gränser. Det är icke alls till heder för kritikern eller förenligt med svensk manlighet att söka förlöjliga en utlandssvensk budbärare, som visserligen med små resurser men likväl med god framgång arbetar för svenskhetens vidmakthållande bland sämre lottade svenska stamförvanter och därunder — avgudar Sverige, även om bladet är litet och icke på något sätt vill eller kan tävla med veckotidskrifter i Sverige.

Kustbon "en s. k. veckotidning" (såsom den kallas i artikeln), är ju närmast skriven för de estlandssvenska kust- och öborna, och därför är också innehållet anpassat efter våra förhållanden. Det är sant: Kustbons utrymme är begränsat och vi kunna ej bjuda på mycket, men det hindrar oss icke att på vårt sätt kämpa för de syften, som vi föresatt oss. Med vad rätt ironiserar då Magnus Wester innehållet? Hade artikelförfattaren följt med Kustbons utveckling från början och något varit inne i det ärliga och självuppoffrande svensketsarbete, som ligger bakom oss, så skulle kritiken blivit en annan. I artikelserien "Lantbruket", som agronom Adalberth har skrivit, i Kustbon nämligen, där bl. a. råd och anvisningar lämnas jordbrukare, har kritikern plockat ut några enstaka ord och karakteriserar ett av numren bl. a. så: "Det talas i svävande ordalag

om en "de jordlösas förening", genom vilken Estlands svenskar skulle kunna trängas något mot öster i stället för att enbart låta sig trängas västerut, det pläderas för att kvinnan ej skall deltaga i jordbruket . . . en Vormsöbo ägnar en virrig kritik mot en ännu virrigare korrespondens i den estniska tidningen "Vaba Maa". Sådan är tonen från början till slut.

Vi känna icke artikelförfattaren i "Gnistan" om han är härifrån eller icke eller blivit instruerad härifrån — det hör strängt taget icke hit — men välvilligt stämd mot våra strävanden är han icke, och bättre stoff för en artikel skulle kunnat fås.

Vi vilja icke närmare ingå på allt, som skrives om Kustbon och dess annonsanskaffning, men av det sagda torde redan framgå, att signaturen i försöket att skada ryktet går till överdrifter. Om annonsanskaffningen sker genom framhållande av tryckalstrets enorma spridning eller ideella motiv äro avgörande, vet icke redaktionen av. Att tidningen icke är stor, är bekant. Men om någon beställer en annons för att därmed understöda svenskheten, så är ju upplagens omfång icke huvudsaken. — I artikeln påstås, att Kustbons totalupplaga skall uppgå till ungefär 200—500 ex. pr. nummer. Det är osanning. Förutom att den lästs och läses i de flesta Estlandssvenska hem samt i Finland och litet varstans, är den angivna siffran det varierande antalet exemplar, som läses endast i Sverige. Då tidningen dessutom är spridd i nästan alla svenska hem i den svenska församlingen på 600 personer här i Estlands huvudstad Reval, där många annonserande firmor ha agenter, så är det icke blott en filantropisk gärning att annonsera i det enda svenska organet härstädes, utan även en ekonomisk fördel för en firma att t. ex. offra 10—30 kr. pr år på en annons. Det är dessutom ett sätt att knyta förbindelser, ekonomiska och andra, mellan Sverige och Estland, som i framtiden kunna bliva av stor betydelse för båda länderna.

Jag tror, att Kustbon, som arbetar bland svenskar, som under århundraden troget bevarat sin svenskhet, vore värd stöd och uppmuntran, och hoppas trots allt, att den i Sverige även fram-

deles kommer att röna samma förståelse och tillmötesgående som hittills.

N. B.

Passageraeroplan störtar i Reval.

Direktör Rasmussen skadad.

Lördagen den 28 maj, då passagerarflygmaskinen vid 12-tiden anlände från Helsingfors till Reval törnade den mot en telefonstolpe och störtade till marken samt ramponerades synnerligen svårt. Tre passagerare, bl. a. den för oss alla kände och omtyckte generaldirektören vid försäkringsaktiebolaget Eesti Lloid, Leo Rasmussen, medföljde. Alla skadades, även föraren och mekanikern, svårast dock föraren. Dir. Rasmussen, som skadats i ryggrad och panna, ligger på Greifenhagens klinik. Han är annars kry men det torde dock ännu något dröja, innan han fullt tillfrisknar.

Leo Rasmussen, dansk till härkomsten, har alltid visat ett stort tillmötesgående mot oss och understött oss i våra strävanden. Vi uttrycka därför här vårt djupa deltagande, men vilja på samma gång ge uttryck åt vår glädje över, att vi icke behövde mista honom. Leo Rasmussen är en alltigenom präktig och allmänt omtyckt människa. Estland kan vara stolt över en sådan man. Eesti Lloid skulle utan Leo Rasmussen icke varit vad det är. Med liv och lust arbetar han för bolaget och han har knappast tålmod att vara sjuk, ty han skulle när som helst åter vilja rycka in i arbetet.

Meddelande.

Till den planerade och omtalade nykterhetsföreningen på Nuckö har nu det föreslagna minimumtalet medlemmar antecknat sig. Men flera äro välkomna. Listan är överlämnad till lärare E. Tui, Paschlep, som fortfarande mottager anmälningar. Möte för konstituerande av föreningen kommer inom närmaste tid att hållas.

E. Adalberth.

En del Revalssvenskar planera utfärd till Odinsholm dagen före midsommarsdagen, den 23 juni. Färden kan dock endast i så fall bli av, om ett tillräckligt

antal deltagare anmäla sig. Resan går över Baltischport, därifrån med motorbåt, och skulle hela resan kosta Reval — Odinsholm och tillbaka 500 mark per person. Hela resan kommer att räcka några dagar. — Matpåse borde medtagas.

Anmälningar lämnas till

A. Heldring,
Riddaregatan 9.

Litteraturnotiser.

Lettland förr och nu är titeln på en bok, utgiven på Ernst Wessmans Bokförlag, Stockholm. Den innehåller en intressant skildring av Lettlands utveckling till självständig stat.

För bokens vederhäftiga innehåll svarar bokens författare, den lettiske statens representant i Nationernas Förbund, Karl Duzmans.

Arbetet är, sorgligt nog, icke åtkomligt för envar, då det betingar ett pris av 12 sv. kr.

Svenska äventyrsförfattare.

Sverige har några äventyrs- och detektivromanförfattare, vilka icke enbart uppskattas mycket i sitt hemland, utan även väckt en viss uppmärksamhet utomlands.

Gösta Segercrantz, Frank Heller och Anders Eje, för att nämna ett par namn.

Jag skall här försöka presentera en del författare och några av deras verk för Kustbons läsare.

Jag börjar med Gösta Segercrantz. Att Segercrantz är mäkta populär, därom vittna de stora upplagor hans böcker utgår i. I Norge och Danmark har hans romaner sålts i över 75.000 exemplar.

Så skriver han också sina böcker på ett utomordentligt spännande och medryckande sätt. Då han därtill har ett ovanligt gott humör, kan han genast fånga läsaren. Han kan, när han sätter den sidan till, få den trumpnaste att le eller skratta högt åt hans hjältars äventyr, deras infall och idéer.

Sina typer hämtar han huvudsakligen från den stora världens förnämsta nöjes- och spelmetropoler, vilka han tycks känna i detalj. Hans hjältar uppträda alltid korrekt, som det anstår en verklig gentleman, t. o. m. hotelltjuvar få, då de uppträda i Segercrantz' böcker, ett försonande, ofta humoristiskt skimmer över sig.

Banal och frival är författaren aldrig. Romanen Hennes Höghets massör handlar om en ung svensk sjukgymnast, som tillsammans med en skön tysk prinsessa (damerna äro alltid söta och förtjusande i S. böcker) utför en djärv spionerihistoria vilken på sina ställen är synnerligen spännande.

H. H. massör är en av de roligaste böcker man får läsa.

Novellsamlingen En kyss i Marceille m. m. äro goda sommarböcker, som rekommenderas.

Baron Nattvogel vinner högsta vinsten är en äventyrsroman, som fångar läsarens intresse kapitel efter kapitel och man lägger icke gärna ifrån sig boken, förrän man läst den till slut.

En svensk sjöofficer, Baron Nattvogel, har på statens premieobligationer vunnit högsta vinsten, varför han med slantarna på fickan avreser till Paris för att roa sig. Redan i Danmark råkar han ut för sitt första äventyr. Han blir förväxlad med en förrymd bankkassör. Då han engång blivit "lite i gungan" bäres han till ett hotell. Uppvaknandet, och hur han omsider får klart för sig hela förhållandet är mycket roligt att läsa. Baron, som är en levnadsglad herre, blir i början vred över arresteringen, ty han hade lärt känna en käck liten danska vilken också var på väg till Paris. De två skulle nu göra sällskap. Så kom polisen.

Vår vän kommer efter ytterligare några små motgångar till Paris där han slutligen lyckas få tag i sitt hjärtas dam. I Paris uppleva de två ett spännande och dramatiskt äventyr, som utrymet förbjuder referera. I sista kapitlet blir den unga sköna fru Nattvogel och läsaren får även fröjdas åt att friherrinen ett år senare skänkte sin man en svartlockig liten Nattvogel. O. B.

Genom sparsamhet samlas rikedom.

Bränsleproblemet har under alla tider varit aktuellt och intresset för penning- och tidsbesparingar har under årens lopp i avsevärt hög grad skärpts. Alla måste försöka att inrätta sig så enkelt och praktiskt som möjligt och en husmor i synnerhet måste vara mycket försiktig med att hennes bränslekonto ej blir för stort i förhållande till hennes övriga hushållsutgifter.

Man börjar inse att matlagning och kokning i spis med ved är både tidsödande och mycket oekonomiskt och att kostnaderna härför kunna betydligt reduceras genom att använda det mycket billiga och praktiska svenska fotogengasköket Optimus.

Detta kök tändes på ett par minuter och är färdigt till användning omedelbart. Man vet att en liter vatten med Optimus bringas till kokning på ca 3 minuter, om köksan pumpar det ordentligt, och då förstär man ju dess stora fördel jämfört med den tid som åtgår att få varmt i en spis med dess dyra bränsle.

På ett fotogengaskök kan en praktisk husmor koka och laga allting, t. ex. frukost bestående av ägg, gröt, te o. d. för några få Estmark och dessutom mycket hastigare än i spis. Är familjen stor kan man samtidigt begagna flere fotogengaskök och ändå blir detta mycket billigare än att tända i spisen. Maten blir hastigare färdiglagad på fotogengaskök. Med Optimus kan efter någon övning all mat lagas och en förständig husmor får snart klart för sig att en köksspis är ganska överflödigt och att vedinköpet gör ett alltför stort hål i hennes hushållskassa.

På vintern om det ej finns värmeledning i köket kan möjligen behöva tändas i spisen för rumsvärmens skull, men annars är detta slöseri, och husmodern sparar mycket pengar genom att ej elda upp sin ved för matlagningen.

Skötseln av ett fotogengaskök, såsom tändning och släckning ävensom reglering av starkare och svagare låga m. m., är mycket enkel och kan läras av en och var. Ett väl underhållet Optimuskök

kan vara i 25 à 30 år, när detta är så praktiskt gjort att alla delar kunna förnyas till ytterst billigt pris.

Optimus är det bästa svenska fotogengasköket, vilket varje verkligt kritisk riks-svensk husmor sedan många år tillbaks känner till, och den husmor existerar inte, som tror sig vara så rik att hon har råd undvara Optimusköket, då hon provat detsamma. Det användes över hela världen och det är ännu ouppnått. Det är i alla avseende fullt tillförlitligt, alltid användbart, av överlägsen kvalitet, största värmeeffektivitet, prisbilligt och mycket praktiskt. I Estland användes enligt statistiken Optimus mest av alla fotogengaskök.

Att laga mat på fotogengaskök är mycket enklare och billigare än på köksspis även därför att fotogen i inköp är mycket billigare än ved och kan fås överallt samt kan lättare transporteras i synnerhet på öar och platser, dit veden måste forslas långa vägar.

Till ett Optimuskök behövs högst 1 funt fotogen dagligen, och som priset härför beräknas till 7 à 8 Estmark kan vem som helst ränka ut den stora ekonomiska vinsten då detta jämföres med den dyra veden.

Den förutseende och praktiskt anlagda husmodern har för länge sedan insett fotogengaskökets stora företräde framför den gammalmodiga köksspisen och begagnat sig därav och så småningom ha även allt flere börjat följa exemplet varigenom stora besparingar gjorts.

Allt vad det lider inse alla fotogengaskökets stora nytta, så det får snart lika stor spridning i Estland som i gamla Sverige, där det finns i varje hushåll. Många äldre köksor här tro fortfarande att maten icke blir riktigt lagad om det ej brinner i spisen hela dagen, men de ha överlevt sig själva.

Hosmodrar, köp ett svenskt Optimuskök och laga all Eder mat därpå och Ni har vid årets slut en sparbanksbok med mycket pengar på banken!!!

Paktunderhandlingarna Estland — Ryssland. Garantipaktförhandlingarna med Ryssland ha återupptagits. Sovjet har besvarat de på estländsk sida framställda förslagen med motförslag, vilka nu äro föremål för driftning.

Estlands lånefråga diskuteras ånyo. Regeringen har vid ett sekret sammanträde av riksdagens finansutskott redogjort för gången av förhandlingarna angående det statslån, som skall ordnas i London.

Tidningspressen gör uppmärksam på det spända läge som f. n. råder på penningmarknaden i London, men uttalar likväl förhoppningen att det skall lyckas att få den segslitna lånefrågan löst. Lånets belopp är 1.350.000 pund, räntan 7½ proc. och emissionskursen 94.

Englands regering har brutit med Sovjetryssland. På grund av att ryska agenter i ryska bygg-

naden Arcos i London bedrivit ett omfattande antibritiskt mullvardsarbete, som avslöjats, har England brutit med Ryssland. Underhuset var fyllt till brädarna, då Baldwin avgav sin deklARATION med anledning av razzian hos Arcos. Premiärministern yttrade att myndigheterna, som under flera månaders tid följt den verksamhet, vilken utvecklades av en grupp hemliga agenter, satsade på att söka komma i besittning av sekreta dokument rörande Englands väpnade styrkor, haft svårt att avhålla sig från misstanken att dessa agenter arbetade för ryska regeringens räkning och mottogo sina instruktioner från ryska handelsdelegationen. Misstankarna bekräftades,

då i början av innevarande år en vid luftstridskrafterna anställd brittisk undersåte blev överbevisad om att ha stulit handlingar, varvid det också konstaterades att samband existerade mellan den organisation, för vilken han arbetade, och en liknande rysk organisation. Arcos och handelsdelegationen användes vanligen som "clearing house" för den olovliga korrespondensen, bl. a för kampanjen "Händerna bort från Kina." Ett officiellt ytterst hemligt dokument försvann nyligen och det blev klargjort, att detta förts till den rådsryska byggnaden, varför order om husundersökning utfärdades, som sedan ledde till diplomatisk brytning.

St. Mikael församlingen.

Pingstdagen.
Högmässa kl. 11.
Annandag pingst.
Ungdomsgudstjänst kl. 5. e. m.
Söndagsskola kl. 4 (yngre avdeln.)
Död: F. d. lotsen Johan Julius Markus, Nargö, d. 26 april i en ålder av 83 år och 6 månader.

Penningkurser

Revals börs, 1 juni 1927

1 dollar	—	372	375
1 pund	—	1.805	1.820
100 rentmark	—	8.850	8.975
100 Fmk.	—	937	947
100 sv. kr.	—	9.975	10.075
100 dan. kr.	—	9.925	10.025
100 nor. kr.	—	8.600	8.900
100 latt.	—	7.150	7.250

STADSHOTELLET i NORA

rekommenderas.
Ljus, trevliga rum för turister.

STADSHOTELLET

≡ **LINDESBERG** ≡
REKOMMENDERAS

STORA HOTELLET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet, Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr. 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

FENIX DRUVAN

Föreningsgatan 7. Engelbrektsgratan 5.
Intima och hemtrevliga rest.-lokaler.
Omtyckta klubbrium.
Direktion: A.-B. MALMÖ-Restauranger.

GÄSTGIVAREGÅRDEN, SJÖBO

Rekommenderar sina förstklassiga matsalar, caféer och resanderum. Under sommaren: servering i den vackra trädgården. OBS. Tel. 6. Ledande på platsen. Bilgarage
Innehavare: HILDING LIEDHOLM.

STRÖMDALENS Restaurant GÄVLE

Rekommenderas
NY REGIM

Musik dagligen under sommaren. Vackert läge i Stadsparken. Tel. 1386.

Vänd Eder med fullt förtroende till ELEKTRO-MEDICIN

KUNGSÅGATAN 13. TEL. N. 24465.
Förnämligaste Fysikaliska Badkuranstalten i Sthlm
Elektricitet, Ljus, Värme, Massage och Badbehandlingar för Reumatiska och Nervsjukdomar. Läkare på platsen. Kostnadsfri konsult. Leg. Gymnastikdirektörer och sjukgymnaster.

KONKURRENSFRIA PRISER.

"SKUMBADET"

NYTTI för viktreducering. NYTTI

BILJETTER med tåg och båtar i hela världen. SOVPLÅTSBILJETTER
Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING
A.-B. Nordisk Resebureau
Göteborg — Stockholm — Malmö

Finlandssvenskar

Vid besök i Stockholm, Köp Edra Reseffekter och Damväskor i den välkända specialaffären

SVENSKA VÄSKAFFÄREN

19 Drottninggatan 19.

Mångårig leverantör till Finlandssvenskar.

STOCKHOLM

Billiga och Bestämda priser.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder egendom medan tid är!

BESÖK VÄXIÖ

NORRKÖPINGS KEMISKA UNDERSÖKNINGSANSTALT

Trädgårdsg. 33. NORRKÖPING Tel. 1249
(Ifrån kemiska undersökningar å tekniska produkter, malmer, metaller, vatten och livsmedel-fodermedel, och gödslingsmedel, urinprov, värnevädersbestämningar, arsenikprov, provtagningar m. m.)

Givilingentör John Wanselin, stadskemist.

HABO ULLSPINNERI, HABO

tillverkar Svenskullgarner, Vadmal, Sporttyger, Klädningstyger, Filtar och Schalar m. m., som erhållas antingen mot byte av ull eller i direkt köp. Lämna Edra beställningar till något av våra ombud eller insänd direkt till fabriken. Prover erhållas gratis mot porto

Strängnäs Mejeri

(Innehavare Joh. Olsson)

Tel. 73 STRÄNGNÄS Tel. 73
ALLA SLAG AV MEJERIPRODUKTER

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolphs“. Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal

Tel. 771-08 Grevturgatan 13

(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Byrdier. — Rikt utvald av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrslar. Order till landsorten expedieras omgående.

KONDITORI BAGERI

SKEPPAREGATAN 29 — TELEFON 709-76

STOCKHOLM

Rekommenderar sin specialtillverkning av: Gott Kullebröd, Wienerbröd, Bakelser och Tårter Högaktningsfullt

ESTER DOMINICUS

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlikeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD

Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomsterhandlare i riket

ELNA MÅRTENSSONS

KONDITORI OCH KAFE

Tel. 460 Hamngatan, Ystad, Tel. 460

REKOMMENDERAS

Servering under sommarmånaderna i villan Skogs hyddan i ländshagen Tel. 477

BIERSTUGAN I

SPÅNGBACKEN, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

ESLÖV

Mina handgjorda skodon

stämplade

SANTESSON

tillfredsställa högsta möjliga anspråk.

Restaurant Central-Buffén

Bokhållargatan 1

Linköping

God mat — Humana priser — Öl och Vin. Abonnenter mottagas

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm

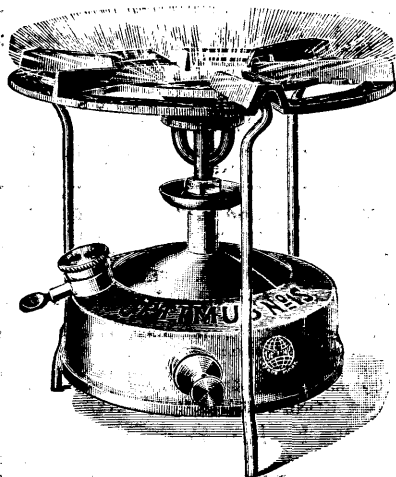
Riks 80 29.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS

Optimus kök

finns hos alla väl sorterade hushållsgeräds- & järnhandlare i hela Estland.

RESERVERAD ANNONSPLATS**E. LINDELL**Saluhallen
UPPSALA

Tel. 3577 Tel. 3577

REKOMMENDERAR sina

prima kött-, fläsk- & charkuterivaror i parti och minut.

Betald annonsplats**Växiö Stadshotell**57 stycken gedigna och propra resanderum, pris från kr. 3.75—6.50. Fullständiga spritträtigheter. Elegant konditori. Musik dagligen. Bilgarage och bensindepot. Goda vägar och vackra omgivningar för bilister.
Telefon: NAMNANROP**DRICK VÅR LÅGPASTEURISERADE MJÖLK**hållbar, gräddsätter som rå mjölk, har ingen kokt smak, är absolut fri från sjukdomsalstrande bakterier och har ej undergått någon som helsk kemisk förändring
Malmö Mjölkssteriliserings A.-B.
Telefoner: Kontoret 437, Mejeriet 533**BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG BORÅS**

Alla slags bomullsvävnader

STADSHOTELLETKarlskrona
REKOMMENDERAS
Ny regim

OSCAR ENGMAN.

AXEL HELLGREN'S

SKRÄDDERI

SIGTUNAGATAN 11, STOCKHOLM

REKOMMENDERAS

TEL. VASA 4416.

VASA 469.

STORA HOTELLET

Linköping

Rekommenderas.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO.

Sporttyger, melerade Filtar,

Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéer och billiga priser.

Bland rostat kaffe intager

SVEABLÄNDNINGfrämsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.**STADSHOTELLET I VIMMERBY**Innehavare: HULDA PETERS
REKOMMENDERAS

Post- och telegramadress:

Stadshotellet, Vimmerby.

Telefon: Vimmerby 6, 14.

15 rum med 30 bäddar.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A

STOCKHOLM

Norrmalmstorg

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI. Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG

STOCKHOLM

MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000

Telegrafadress: Kreditbolaget

KÖP SYDSVENSKA PETROLEUMS A.-B:s**BENSIN**

Motor- och Belysningsolja

Tel. Malmö 11-53, 46-60

A.-B. KRONANS MINERALVATTENFABRIK

UPPSALA tillverkningar rekommenderar sina av: Sockerdricka, Lemonader, Pommis, Vichyvatten, även på sifoner. Sodavatten, Appollinaris.

Specialité: Enbärdricka — Ice-cream.**LEJONSKOR**

garanterar ett förstklassigt fabrikat med största slitstyrka. Tillverkas av

Knätslinge Skofabriks A/B Vanås.**STADSHOTELLET I****MARIESTAD**

REKOMMENDERAS

BESÖK SKÖFDE**Dam-, Herr- & Barntyger**

Största sortering

Billigaste priser

FRITZDORFS

KLÄDESHANDEL

St. Nygatan 40-42. STOCKHOLM

SHELL**BENSIN OCH SMÖRJOLJOR**använder varje ekonomisk motorman.
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.**Apoteket MÅRDEN**

SURBRUNNSGATAN 28

Stockholm

Hotell & Källaren Tennstopet

STORA VATTUGAT. 8, STOCKHOLM.

Hotellet:

Norr 55 72.

" 55 73.

" 55 74.

" 55 75.

Restaur.:

Norr 78 12.

Kont. 87 93.

Tamb. 59 80.

GOD MAT

Billiga rum.

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA: EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, Öppna spisar Väggbeklädnadsplattor Keramik, Mur- & Taktegel Glaserat Fasadtegel Dräneringsrör.**Ingeniör GUSTAV LARSON**

BYGGNADENTREPR. VÄRDERINGAR

BESIKTNINGAR

Storkyrkobr. 1

Telefon Norr 21071